

Una personalitat rica i complexa

Enric Argullol

Benvolguts companys i amics. Benvolgut Enric Lluch. Només unes paraules per acomiadar aquest acte i per posar de relleu algunes característiques que ja han estat apuntades però que voldria centrar en la personalitat de l'Ernest Lluch; una personalitat que, sabem, ha estat tantes coses: universitari fortament arrelat, periodista, polític, intel·lectual... Certament que, en l'acte d'avui, ens hem centrat fonamentalment en la seva faceta com a periodista; però es fa difícil destriar entre les diverses vessants apuntades en una personalitat tan rica i complexa com la de l'Ernest Lluch. Estava fent memòria -i hi ha persones que podrien dir-ho amb més exactitud-, però tinc la impressió que el Lluch periodista neix al *Serra d'Or* de començaments dels seixanta. He estat fent comptes, i ell no devia tenir més de 25 o 26 anys quan va començar a fer unes columnes d'opinió d'economia, sobre temes d'actualitat, en aquella revista que si bé no era clandestina era paralegal i que era, en aquells moments, l'única revista catalana que constituïa una tribuna d'expressió de les idees democràtiques.

Jo, precisament, vaig saber de l'existència de l'Ernest Lluch a *Serra d'Or*, una publicació que era periòdica, la qual cosa constituïa un cas insòlit en una publicació escrita en català. Doncs bé, entre els columnistes n'hi havia un, de nom Ernest Lluch, que escrivia d'una manera i amb un llenguatge que no es podia trobar en els diaris de l'època. Aquesta em sembla que va ser la primera vegada que Ernest Lluch connectava amb el periodisme.

Assenyalat això, m'agradaria centrar-me en uns fets que són transversals a cadascuna de les vessants de l'Ernest. Ell era un gran treballador, i s'ha de dir. Era un home que trobava temps per a tot. Hi ha una anècdota, que vaig llegir o que algú m'ha contat, i és que quan era ministre, els diumenges a la tarda anava a la Biblioteca Nacional a Madrid a veure documents, a veure llibres, a treballar. Això no s'havia vist mai: un ministre que anés a una biblioteca, i, encara menys, que ho fes els diumenges a la tarda. I això només es pot fer quan es disposa d'un gran esperit de treball.

Segon aspecte transversal que també m'agradaria remarcar. Jo diria que ell tenia interès per tot. S'ha dit aquí que els seus articles dels darrers temps no eren articles d'economia. Jo m'atreviria a dir -no ho sé, no en tinc els percentatges-, que la majoria d'articles que va publicar a *La Vanguardia* no eren d'economia, sinó que eren de molts altres temes: de política, de música, d'art, d'història... Tenia interès per tot. I juntament amb l'interès per tot, una voluntat d'interrogar-se constantment. Aquesta és, de fet, l'actitud de l'intel·lectual: interrogar-se permanentment. Davant un panorama en el qual hi ha tanta gent que defensa que tot és cert, que hi ha coses que semblen definides per sempre, ell, com és propi d'un intel·lectual, mantenia que tot és obert, que tot cal interrogar-ho i que cal interrogar-se de manera permanent.

Tercera característica que voldria remarcar. S'ha dit molt durant aquests dies que ell era un home lliure i independent, la qual cosa no vol dir neutral. Era militant d'un partit, però exercia i expressava les seves idees des del seu convenciment personal i no des del seguiment d'unes determinades definicions estereotipades. Crec que aquesta és una altra de les seves característiques. De la mateixa manera que una altra característica molt important que és necessària en tots els àmbits de l'activitat -no únicament en el de la política, no únicament en el del periodisme, no únicament en el de la vida intel·lectual i en la vida universitària, sinó que també en l'exercici d'allò que comprèn tots aquests vessants-: la de ser ciutadà d'un país.

Les paraules que sentíem fa un moment m'han fet recordar que ell, que se sentia profundament català i catalanista, no parlava. Enraonava. Enraonar és la combinació exacta de la transmissió i de la interrogació, del fet de raonar. Tant de bo que totes aquestes característiques, però sobretot la voluntat d'enraonar -quan no és únicament parlar, sinó també enraonar i interrogar-se-, la seva mort, el seu record sigui per tots -no només en l'àmbit universitari, sinó en tot el país-, un exemple que pugui ser seguit i, davant de les postures que semblen definides de manera ciclòpia, el sentit d'interrogar-se pugui establir-se com la pauta d'actuació.

Normalment, en un acte com aquest, en acabar una taula rodona -tal com s'ha fet en les anteriors intervencions-, l'elegància dels auditors fa que s'aplaudeixin les darreres paraules. Jo els pregaria que en aquest cas, tots plegats aplaudíssim, però no les meves paraules, sinó el record de l'Ernest Lluch.